

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis discernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Complectens ea quæ ad Sacramenta & mores pertinent

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Quæst. 2. Quomodo canonicæ horæ recitari debeant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38979

Prescriptæ non sint; quâ ratione moniales illæ, quæ ex instituto suo ad recitandum officium paruum Beatæ Mariæ Virginis solummodo tenentur, ad maius officium persoluendum non censentur obligatæ.

QVÆSTIVNCVLA II.

Quomodo canonica hora recitari debeant.

Quatuor in recitatione horarum canonicarum præsertim obseruanda, qualitas scilicet illarum, ac integritas, & in iis recitandis aptum tempus, & modus debitus.

Quod spectat ad primum, omnes, qui ad horas canonicas obligantur, tenentur eas recitare iuxta præscriptum Breuarij Romani à Pio V. editi, & à Clemente VIII. reformati, exceptis Ecclesijs, Monasterijs & Conuentibus, quæ iam à ducentis annis ante illius editionem alio breuiario vsi fuerint, quibus permittitur, vt illud deinceps retineant; nisi maliat cum Episcopi sui & Capituli consensu, Romanum Breuiarium acceptare. Ita expressè habetur in bulla Pij V. ipsi Breuiario Romano præfixa, addit Suar. c. 2. de relig. l. 4. c. 11. n. 4. postquam dictæ Ecclesiæ Breuiarium suum cum Romano semel commutarunt, non posse deinceps hoc relicto suum antiquum recipere, eò quod Pontificiæ concessionis antiquum ritum retinendi renunciasse censentur.

Quamuis autem in publica recitatione officij, quæ fit in choro, vsus proprius cuiusque Ecclesiæ seruari debeat; & maxime deceat Clericos in priuata eiusdem officij recitatione Ecclesiæ suæ ritum sequi; multi tamen Doctores probabiliter existimant, cuius extra chorum licitum esse, posthabito Ecclesiæ suæ Breuiario, Romanum recitare. Ita Nau. Rodrig. Emmanuel Sa, Less. & alij, quos citat & sequitur Laym. cap. 5. de hor. canon.

Quod si (vt interdum contingere potest) ex inaduentus sentia, quis officium mutet, v. g. officium de feria, pro officio

ale, neque ullam esse obligationem officium aut horam inchoatam reperendi, quæ nullam ut plurimum inter se connexionem habent, cum singuli Psalmi, imò singuli penè versiculi per se suam significationem completam retineant. Ita Peltan. Zeech. Caiet. Suar. Less. & alij, quos citat Laym. sup. cap. 5. Monet tamen Comitulus lib. 1. resp. q. 66. si interruptio quamvis iusta, diuturna tamen fuerit consultum esse repetitionem facere saltem ab initio nocturni vel psalmi si id commodè fieri possit.

Quod spectat ad tertium, in recitatione quidem publica horarum, tempus à legitima consuetudine præscriptum seruari debet: in priuata autem, etsi laudabile sit, ut singulæ horæ suis temporibus & interuallis recitentur, ad vitandum tamen peccatum mortale, sufficit ut recitentur eo interuallo quod est inter medium noctis præcedentis & sequentis; qui enim intra illud tempus horas recitauerit siue initio, siue in medio, siue in fine, satisfacit substantiæ præcepti, ut docet Tol. lib. 2. c. 13. Less. supra, & alij communiter. Quamvis autem id citra peccatum mortale fieri possit, nihilominus, qui ex culpabili negligentia tempus horis recitandis præscriptum notabiliter inuerteret, peccati venialis reatum haud dubiè incurreret, v. g. si absque vlla causa summo manè horas omnes etiam vespertinas & completorium, aut post meridiem matutinum illius diei recitaret.

Obseruat tamen Less. sup. ex consuetudine licitum esse matutinum & laudes recitare pridie, post solis occasum, ut Caiet. Nau. & alij dicunt: imò etiam ante solis occasum, post tempus Vesperarum, & Completorij, ut docet S. Tomas quod lib. 5. art. 8. vnde vbi hæc absolui solent, in Ecclesiis horâ quartâ præmeridianâ licitum erit priuatim nocturnum officium sequentis diei inchoare, cui laudes adiungi vel ab illo disiungi possunt, & in sequentem diem differri: paræ autem horæ non possunt dici pridie sed solum post mediam noctem, possunt tamen omnes vsque ad vespertas exclusiue ob aliquam honestam causam recitari manè, teste Nau. sup. imò si causa iusta.

iusta subit, etiam vesperæ adiungi possunt, vt censet idem Lessius vt satis apertè colligitur ex cap. 1. de celebrat. Mislarum: est autem iusta causa si quis perspiciat se maiori cum deuotione, aut animi tranquillitate horas illas manè recitare: vel si vereatur ne in aliis temporibus occurrant occupationes, aut interpellationes quæ animum distrahant; Optimè & apostitè Hugo de S. Victore dixit (vt refert Paludanus) in 4. dist. 15. q. 5. *Ante horam orare, prudentia esse, post horam, negligentia; in hora, obedientia.*

Quod denique ad 4. spectat; in Con. Lateran. sub Innocentio III. cap. Dolentes districtè præcipitur vt *Diuinum officium nocturnum pariter, & diurnum studiosè ac deuotè celebraretur.*

Studiosè quoad officium oris vt Glossa interpretatur: id est, vt verba debitè proferantur, vt habetur in Conc. Basiliensi sess. 21. cap. *Qualiter hora canonica: vt non in gutture, vel inter dentes seu deglutiendo, aut syncopando dictiones, vel verba sed referenter verbis distinctis, officium persoluatur.*

Quamuis autem si id ex inaduertentia aut infirmitate aliqua, seu balbutie linguæ proueniat, nullum sit peccatum: si tamen ex negligentia, aut culpabili præcipitatione, erit peccatum, veniale quidem si non sit magnus excessus; mortale verò si hæc omissio, & syncopatio syllabarum ad notabilem aliquam partem officij pertingat; quo casu recitans tenebitur, id quod indebitè prolatum est, repetere, vt docet Less. cap. 37. dub. 10.

Deuotè quoad officium cordis: quod quidem requirit vt attentè & reuerenter officium recitetur. Cùm autem multiplex esse possit attentio, vel ad sola verba, vt rectè proferantur; vel ad verborum sensum, vt mente & corde percipiatur; vel ad Deum, quem vt præsentem recitans intuetur, ad eumque petitiones suas & affectus dirigit, aut circa quem occupatur, veritates aliquas aut mysteria fidei considerando, vt sic se ad eius amorem exitet: quæritur, quænam attentio necessaria sit ad hoc, vt quis hoc zarum recitandarum obligationi satisfaciat. Quidam Doctores, quos citat Less. dub. 11. docent primam atten-

tionem, quæ est ad sola verba rectè proferenda, esse sufficientem; quibus etiam subscribit Tol. lib. 2. cap. 12. Alij tamen probabilis existimant attentionem illam esse quidem necessariam, non tamen solam sufficere, nisi adsit quoque attentio ad sensum verborum, aut saltem generalis aliqua attentio ad Deum, aut ad ea quæ Dei sunt. Ita Ioan. Gerson, Major, Sor. Nau. Caiet. Suar. Less. & plures alij quos citat. Laym. c. 5. de hor. can. quibus accedit autoritas S. Doctoris in 4. dist. 15. q. 4. a. 2. q. 4. ad 2. & hæc sententia videtur magis tuta & in praxi tenenda: quis enim dixerit eum satisfacere præcepto recitandi officium diuinum, qui animo sponte & deliberatè vanis cogitationibus distracto, labijs solummodo verba illius officij protulerit: Ecclesia certè præceptum illud imponendo ministris suis, intendit vt ab illis nomine totius populi Christiani Deus laudetur, exoretur. & quomodo verò Deus laudari vel exorari poterit ab ijs, quibus ipse exprobrat: *Populus hic labijs me honorat; cor autem eorum longè est à me.* Vnde etiam supradicti Doctores & nominatim S. Thomas censent distractiones illas voluntarias, & deliberatas esse peccatum mortale, quando notabiliter durant; seu cum quis in parte aliqua notabili officij voluntariè & deliberatè distrahitur; aut quando aduertens se distractionibus implicari, eas à se non abijcit: quamuis enim in orationibus ad quas nulla est obligatio, distractio quæuis licèt voluntaria, excluso contemptu non sit nisi peccatum veniale, vt docet Caiet. Sor. Less. & alij apud Laym. sup. in ijs tamen precibus ad quas sub peccato mortali obligamur, distractio notabilis, absque peccato mortali admitti deliberatè non potest.

Neque dicas, Ecclesiam iudicare non posse de internis actibus, ergo nec illos præcipere: quia, vt rectè docet Less. sup. Ecclesia potest præcipere actus interno s quando necessarii sunt, vt actus externi ab ea imperati sint actus virtutis; alias Ecclesie præceptis posset satisfacere per meram hypocrisim & simulationem; quod, quàm absurdum sit, nemo non videt. R.

Ex his patet, ad debitam attentionem in recitando officio requiri, ut verba officij debite proferantur, animo orandi & laudandi Deum, nec interim quidquam profanum sponte voluatur animo: sponte inquam: qui enim inuitus distraheretur, non peccaret; & in eius oratione semper reperiretur attentio, si non actualis: saltem virtualis, ratione primi propositi quod habuit inchoando officium & hæc virtualis attentio, sicut in aliis actibus virtutis, sic etiam in oratione sufficit.

Porro ad attentionem illam debitam non minimum confert reverentia, tum interior quam excitat fides, tum exterior quæ ex illa interiori procedit, consistitque in electione prudenti temporis, loci, & externæ compositionis idoneæ ad orandum: quamuis enim exteriores illa circumstantiæ ex libera cuiusque electione pendent, tamen maxime decet ut is religionis actus cum tali gestu & habitu corporis fiat, quo debitum nostræ erga diuinam Majestatem submissionis affectum protestemur; neque vllus est qui se non fateatur peccasse, si minus modeste & reuerenter officium illud persoluerit.

Est autem præsertim cauendum, ne dum quis horas recitat, aliquas actiones simul exerceat, quæ cum oratione censentur omnino incompatibiles, quale est, scribere, fieri enim non potest teste ipsa experientia, ut quis simul & orationi & scriptioni attendat, imò tunc ab aliis quibuscumque actionibus exterioribus aliquo modo incompatilibus abstinere constantissimum est, quæ vel attentionem minuere vel reuerentiæ debitæ minus congruere censentur.

QVÆSTIVNCVLA III.

Quibus pœnis subiaceant ij, qui horas canonicas recitare omittunt.

Certum est ex communi Doctorum consensu, obligationem ad horas canonicas, recitandas, grauem esse.

D d 3

587